

โรคพิษสุนัขบ้า ร้ายแรง แต่ป้องกันได้ !

ကာกา 5 ขั กัณสุนัข

ข1

อย่าแห่สุนัขให้โมโห

ข2

อย่าเหยียบหาง, หัว, ขา หรือทำให้สุนัขตกใจ

ข3

อย่าแหยกสุนัข ที่กำลังกัดด้วยมือเปล่า

ข4

อย่าหยิบจานข้าว หรือเคลื่อนย้ายอาหาร ขณะสุนัขกำลังกินอาหาร

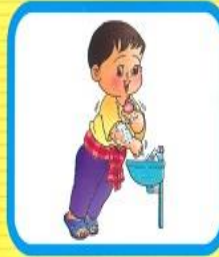

ข5

อย่ายุ่ง หรือเข้าไปใกล้สุนัข ที่ไม่รู้จักหรือไม่มีเจ้าของ

เมื่อถูก **สุนัข หรือแมว กัด ข่วน** ต้องทำดังนี้

1

ล้างแผลให้สะอาดด้วยน้ำ และสบู่ เช็ดแผลให้แห้ง ใส่ยาฆ่าเชื้อแผลสด

2

จดจำสัตว์ที่กัดให้ไว้เพื่อสืบหา เจ้าของ/สอบถาม ประวัติการ ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

3

ไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขเพื่อรับการป้องกัน ที่ถูกต้อง

ลดความเสี่ยงจากการถูกสุนัขกัด
หลีกเลี่ยงและป้องกัน

โรคพิษสุนัขบ้า

เลี้ยงสุนัข รักถูกวิธี

สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

"ปีหนึ่งคนไทยถูกสุนัขกัดไม่ต่ำกว่า 1 ล้านคน"

โรคพิษสุนัขบ้าคืออะไร?

"โรคพิษสุนัขบ้า" "โรคกลัวน้ำ" หรือ "โรคหมาว้อ" (ในภาษาอีสาน) เป็นโรคติดเชื้อที่มีสาเหตุมาจาก Rabies virus ซึ่งเป็นเชื้อไวรัสก่อโรคในสัตว์เลื้อยคลานเลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด เช่น สุนัข แมว วัว ควาย ลิง ชะนี กระรอก กระแต เสือ หมี หนู ค้างคาว รวมถึงคนด้วย ซึ่งในประเทศไทยพบมากที่สุดที่สุนัข (96% ของจำนวนที่พบเชื้อจากการวินิจฉัยในห้องปฏิบัติการ) รองลงมา คือ แมว

" หากถูกสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมที่ไม่ใช่สุนัขกัดก็มีโอกาสที่จะติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าได้เช่นกัน "

เชื้อไวรัสชนิดนี้สามารถติดต่อสู่คนได้โดยการถูกสัตว์ที่เป็นโรค กัด ข่วน เลีย น้ำลาย กระเด็นเข้าทางตา ปาก หรือทางผิวหนังที่มีบาดแผล ซึ่งเชื้อไวรัสจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในบริเวณแผลที่ถูกกัด หลังจากนั้นเชื้อจะเข้าสู่แวงประสาท และระบบประสาทส่วนกลาง หากเชื้อเข้าสู่สมองและเพิ่มจำนวนขึ้นอีก ผู้ป่วยจะมีอาการคลุ้มคลั่ง ดุร้าย กระวนกระวาย และหากเชื้อเข้าสู่ไขสันหลังแล้วมีการเพิ่มจำนวนจะทำให้สมองและไขสันหลังทำงานผิดปกติ ผู้ป่วยมีอาการอัมพาตและเสียชีวิตในที่สุด

การควบคุมและป้องกันโรค โรคพิษสุนัขบ้าสามารถควบคุมและป้องกันได้ดังนี้
(กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข)

การป้องกันก่อนการเกิดโรค โดย

- 1.1 ให้นำสุนัขไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นประจำทุกปี
- 1.2 กำจัดสุนัขที่ไม่มีเจ้าของ
- 1.3 ให้สูดศึกษาแก่ผู้เลี้ยงสุนัข และประชาชนในเรื่องการควบคุมสัตว์เลี้ยง

การควบคุมและป้องกันเมื่อเกิดโรคขึ้น โดย

2.1 การรายงานไปยังเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และสอบสวนหาแหล่งโรคต่อไป

2.2 ป้องกันการสัมผัสกับน้ำมูก น้ำลายของผู้ป่วยโดยการทำลายเชื้อที่ติดมากับภาชนะ เครื่องใช้

2.3 ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้า ควรสวมถุงมือ เสื้อคลุม และผ้าปิดปาก จมูกให้การ รักษาตามอาการภายใต้การรักษาของแพทย์

2.4 การให้ภูมิคุ้มกัน แก่ผู้สัมผัสโรค หากมีแผลที่ผิวหนังหรือเยื่อเมือก จมูก ปากหรือ สัมผัสน้ำลายผู้ป่วย ควรได้รับการฉีดวัคซีน

2.5 เมื่อถูกสุนัขหรือสัตว์เลี้ยงกัดหรือข่วน ให้ปฏิบัติดังนี้

1) รักษาบาดแผลที่ถูกกัดหรือข่วนทันที โดยการล้างแผลและรักษาบาดแผลอย่าง ถูกต้องและทั่วถึงทันทีด้วยน้ำและสบู่หากแผลลึกต้องล้างให้ถึงกันแผล และใส่ยาฆ่า เชื้อด้วย

2) ถ้าถูกกัดบริเวณหน้า คอ หรือมือ หรือถูกกัดเป็นแผลใหญ่ต้องรีบไปพบแพทย์ ทันทีแพทย์อาจเริ่มฉีดวัคซีนให้เลย

3) ห้ามฆ่าสุนัข ให้ขังและสังเกตอาการสุนัขเป็นเวลา 10 วัน ขณะที่ขังควรให้ อาหารและน้ำตามปกติ สุนัขบ้ามักจะตายภายใน 10 วัน ให้ตัดหัวสุนัขส่งตรวจ ถ้าพบ เชื้อโรคพิษสุนัขบ้า แพทย์จะฉีดวัคซีนให้กับผู้ที่ถูกสุนัขบ้ากัดทันที และอาจฉีดเข็ม ให้ด้วยตามความจำเป็น ถ้าสุนัขถูกฆ่า หรือตายก่อนครบ 10 วัน จะต้องตัดหัวสุนัขส่ง ตรวจเช่นกัน การตัดหัวสุนัขส่งตรวจ ควรสวมถุงมือเสมอ ถ้าไม่มีถุงมืออาจใช้ ถุงพลาสติกสวม ตัดหัวสุนัขแค่คอใส่ในถุงพลาสติกมัดขางหรือผูกปากถุงไว้ให้สนิท แล้วแช่น้ำแข็งไว้เพื่อไม่ให้เกิดการเน่าเกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะถ้าสมองสุนัขเน่าเสียก่อนจะ ตรวจไม่ได้ จากนั้นให้รีบนำหัวสุนัขส่งตรวจโดยเร็วในวัน เวลาราชการ

4) ถ้าสุนัขกัดแล้ววิ่งหนีหายไป ตามหาไม่ได้ จะต้องไปพบแพทย์แพทย์อาจ พิจารณาฉีดวัคซีนให้และจะต้องฉีดวัคซีนให้ครบตามที่แพทย์กำหนดทุกเข็ม